

III

(Aktai, priimti remiantis ES sutartimi)

AKTAI, PRIIMTI REMIANTIS ES SUTARTIES VI ANTRAŠTINE DALIMI

TARYBOS PAMATINIS SPRENDIMAS 2009/905/TVR

2009 m. lapkričio 30 d.

dėl kriminalistinių laboratorinių tyrimų paslaugų teikėjų akreditacijos

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 30 straipsnio 1 dalies a ir c punktus bei 34 straipsnio 2 dalies b punktą,

atsižvelgdama į Švedijos Karalystės ir Ispanijos Karalystės iniciatyvą ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę,

kadangi:

(1) Europos Sąjunga kelia sau tikslą Sąjungoje puoselėti ir plėtoti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę; bendrais valstybių narių veiksmais policijos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje turi būti užtikrintas aukštas saugumo lygis.

(2) To tikslo turi būti siekiama užkardant nusikaltimus ir kovojant su jais – glaudesniu valstybių narių teisėsaugos institucijų bendradarbiavimu – laikantis su žmogaus teisėmis, pagrindinėmis laisvėmis ir teisine valstybe susijusių principų ir taisyklių, kuriomis yra grindžiama Sąjunga ir kurios yra bendros valstybėms narėms.

(3) Keistos informacija ir žvalgybos informacija apie nusikaltimus ir nusikalstamą veiklą yra itin svarbu, kad teisėsaugos institucijos galėtų sėkmingai užkardyti, išaiškinti ir tirti nusikaltimus ar nusikalstamą veiklą. Vykdamas bendrus veiksmus policijos bendradarbiavimo srityje pagal Sutarties 30 straipsnio 1 dalies a punktą būtina tvarkyti atitinkamą informaciją ir tai turėtų būti reglamentuojama tinkamomis nuostatomis dėl asmens duomenų apsaugos.

(4) Suintensyvėjęs keitimasis informacija, susijusia su kriminalistiniais įrodymais, ir vis dažnesnis vienoje valstybėje narėje gautų įrodymų naudojimas kitoje valstybėje narėje vykstančiuose teismo procesuose rodo poreikį nustatyti kriminalistinių laboratorinių tyrimų paslaugų teikėjams skirtus bendrus standartus.

(5) Kriminalistinių laboratorinių tyrimų procesų metu vienoje valstybėje narėje gauta informacija šiuo metu gali būti siejama su tam tikru netikrumu kitoje valstybėje narėje dėl to, kaip buvo elgtasi su objektu, kokie buvo taikyti metodai ir kaip buvo aiškinami rezultatai.

(6) Tarybos ir Komisijos veiksmų plano, įgyvendinančio Hagos programą dėl laisvės, saugumo ir teisingumo stiprinimo Europos Sąjungoje ⁽²⁾, 3.4 punkto h papunktyje valstybės narės pabrėžė, kad iki 2008 m. reikia apibrėžti kriminalistinių tyrimų laboratorijų kokybės standartus.

(7) Itin svarbu nustatyti kriminalistinių laboratorinių tyrimų paslaugų teikėjams skirtus bendrus standartus, susijusius su tokiais neskelbtiniais asmens duomenimis, kaip DNR analizės ir daktiloskopiniai duomenys.

(8) 2008 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimo 2008/616/TVR dėl Sprendimo 2008/615/TVR dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo gerinimo, visų pirma kovos su terorizmu ir tarpvalstybiniu nusikalstamumu srityje, įgyvendinimo ⁽³⁾ 7 straipsnio 4 dalyje numatyta, jog valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad būtų užtikrintas kitoms valstybėms narėms pateiktų ar nusiųstų lyginimo tikslais DNR analizių vientisumas ir kad būtų užtikrinta, jog šios priemonės atitiktų tarptautinius standartus, pavyzdžiui, EN ISO/IEC 17025 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai“ (toliau – EN ISO/IEC 17025).

⁽¹⁾ OL C 174, 2009 7 28, p. 7.

⁽²⁾ OL C 198, 2005 8 12, p. 1.

⁽³⁾ OL L 210, 2008 8 6, p. 12.

- (9) DNR analizės ir daktiloskopiniai duomenys ne tik naudojami baudžiamuosiuose procesuose, bet ir yra itin svarbūs nustatant aukų tapatybę, *inter alia*, įvykus nelaimėms.
- (10) Kriminalistinių laboratorinių tyrimų paslaugų teikėjų akreditacija yra svarbus žingsnis pirmyn siekiant saugiau ir veiksmingiau keistis kriminalistinių laboratorinių tyrimų informacija Sąjungoje.
- (11) Akreditaciją vykdo nacionalinė akreditacijos įstaiga, kuri turi išimtinę kompetenciją įvertinti, ar laboratorija atitinka suderintais standartais nustatytus reikalavimus. Akreditacijos įstaigai įgaliojimus suteikia valstybė. 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 765/2008, nustatančiame su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus⁽¹⁾, išdėstytos išsamios nuostatos dėl tokių nacionalinių akreditacijos įstaigų kompetencijos. *Inter alia*, to reglamento 7 straipsnyje reglamentuojamas tarpvalstybinis akreditavimas tais atvejais, kai dėl akreditacijos kreipiamasi į kitą nacionalinę akreditacijos įstaigą.
- (12) Trūkumas yra tai, kad nesusitarta bendrą akreditacijos standartą taikyti mokslinių įrodymų analizei, ir šis trūkumas turėtų būti pašalintas; dėl šios priežasties būtina priimti teisiškai privalomą dokumentą dėl visų kriminalistinių laboratorinių tyrimų paslaugų teikėjų akreditacijos. Akreditacija suteikia būtinų garantijų, kad laboratorijos veikla vykdoma laikantis atitinkamų tarptautinių standartų, visų pirma EN ISO/IEC 17025, taip pat atitinkamų taikytinų gairių.
- (13) Akreditacijos standartas sudaro sąlygas valstybei narei, jei ji pageidauja, taikyti papildomus standartus jos nacionalinei jurisdikcijai priklausančių laboratorijų veiklai.
- (14) Akreditacija padės sukurti abipusį pasitikėjimą naudojamų pagrindinių analitinių metodų tinkamumu. Tačiau akredituojant nenurodomas naudotinas metodus, o tik tai, kad naudojamas metodas turi būti tinkamas tikslui pasiekti.
- (15) Ne laboratorijoje atliekami veiksmai nepatenka į šio pamatinio sprendimo taikymo sritį. Pavyzdžiui, į jo taikymo sritį neįtraukiamas daktiloskopinių duomenų ėmimas ar priemonės, kurių imamasi įvykio arba nusikaltimo vietoje, ar ne laboratorijose atliekami kriminalistiniai tyrimai.
- (16) Šiuo pamatiniu sprendimu nesiekama suderinti nacionalinių taisyklių, reglamentuojančių kriminalistinių įrodymų teisminį įvertinimą.

- (17) Šis sprendimas neturi poveikio laboratorijų veiklos, vykdytos iki pradedant jį įgyvendinti, rezultatų galiojimui, pripažintam remiantis taikytinomis nacionalinėmis taisyklėmis, net jei akredituojant kriminalistinių laboratorinių tyrimų paslaugų teikėją nebuvo tikrinama atitiktis EN ISO/IEC 17025,

PRIĖMĖ ŠĮ PAMATINĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Tikslas

1. Šio pamatinio sprendimo tikslas – užtikrinti, kad už nusikalstamų veikų užkardymą, išaiškinimą ir tyrimą atsakingos institucijos pripažintų, jog vienoje valstybėje narėje akredituotų kriminalistinių laboratorinių tyrimų paslaugų teikėjų veiklos rezultatai yra vienodai patikimi kaip ir bet kurioje kitoje valstybėje narėje pagal EN ISO/IEC 17025 akredituotų kriminalistinių laboratorinių tyrimų paslaugų teikėjų veiklos rezultatai.

2. Šio tikslo siekiama užtikrinant, kad nacionalinė akreditacijos įstaiga kriminalistinių laboratorinių tyrimų paslaugų teikėjus akredituotų įsitikinusi, kad laikomasi EN ISO/IEC 17025.

2 straipsnis

Taikymo sritis

Šis pamatinis sprendimas taikomas laboratorijų veiklai, kurią vykdančios gaunama:

- a) DNR analizė ir
- b) daktiloskopiniai duomenys.

3 straipsnis

Sąvokos

Šiame pamatinio sprendimo tikslais:

- a) „laboratorijų veikla“ – bet kuri priemonė, kurios imamasi laboratorijoje, surandant ir fiksuojant pėdsakus ant daiktų, taip pat paimant, analizuojant ir aiškinant kriminalistinius įrodymus, siekiant pateikti ekspertų nuomonę ar keistis kriminalistiniais įrodymais;
- b) „laboratorijos veiklos rezultatai“ – analitiniai rezultatai ir tiesiogiai susietas aiškinimas;
- c) „kriminalistinių laboratorinių tyrimų paslaugų teikėjas“ – viešoji arba privati organizacija, vykdanči kriminalistinių tyrimų laboratorijų veiklą kompetentingos teisėsaugos arba teisminės institucijos prašymu;

⁽¹⁾ OL L 218, 2008 8 13, p. 30.

- d) „nacionalinė akreditacijos įstaiga“ – vienintelė valstybės narės įstaiga, vykdanči akreditaciją pagal tos valstybės suteiktus įgaliojimus, kaip nurodyta 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 765/2008;
- e) „DNR analizė“ – raidinis arba skaitmeninis kodas, kuris nurodo ištirto žmogaus DNR pavyzdžio nekoduojančios dalies identifikavimo charakteristikas, t. y. tam tikrą molekulinę struktūrą įvairiose DNR vietose (lokusuose);
- f) „daktiloskopiniai duomenys“ – pirštų atspaudų atvaizdai, pirštų latentinių atspaudų, delno atspaudų, latentinių delno atspaudų atvaizdai bei tokių atvaizdų pavyzdžiai (koduotos detalės).

4 straipsnis

Akreditacija

Valstybės narės užtikrina, kad jų kriminalistinių laboratorinių tyrimų paslaugų teikėjus akredituotų nacionalinė akreditacijos įstaiga, įsitikinusi, kad laikomasi EN ISO/IEC 17025.

5 straipsnis

Rezultatų pripažinimas

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad jos už nusikalstamų veiklų užkardymą, išaiškinimą ir tyrimą atsakingos institucijos kitose valstybėse narėse akredituotų kriminalistinių laboratorinių tyrimų paslaugų teikėjų veiklos rezultatus pripažintų vienodai patikimais, kaip ir savo pagal EN ISO/IEC 17025 akredituotų kriminalistinių laboratorinių tyrimų paslaugų teikėjų veiklos rezultatus.
2. Šis pamatinis sprendimas neturi poveikio nacionalinėms taisyklėms, reglamentuojančioms įrodymų teisminį įvertinimą.

6 straipsnis

Išlaidos

1. Kiekviena valstybė, vadovaudamasi nacionalinės teisės aktais, padengia pagal šį pamatinį sprendimą susidarancias viešąsias išlaidas.
2. Komisija svarsto, kokiomis priemonėmis teikti finansinę paramą iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto nacionaliniams

ir tarpvalstybiniais projektams, kuriais siekiama prisidėti prie šio pamatinio sprendimo įgyvendinimo, *inter alia*, vykdomiems dalijimosi patirtimi, praktinės patirties skleidimo ir kvalifikacijos tikrinimo srityje.

7 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Valstybės narės imasi būtinų veiksmų, kad ne vėliau nei 2013 m. lapkričio 30 d. būtų įgyvendintos šio pamatinio sprendimo nuostatos, susijusios su DNR analizėmis.
2. Valstybės narės imasi būtinų veiksmų, kad ne vėliau nei 2015 m. lapkričio 30 d. būtų įgyvendintos šio pamatinio sprendimo nuostatos, susijusios su daktiloskopiniais duomenimis.
3. Ne vėliau kaip ne vėliau nei 2016 m. gegužės 30 d. valstybės narės Tarybos generaliniam sekretoriatui ir Komisijai perduoda nuostatas, kuriomis į jų nacionalinės teisės aktus perkeliama šiuo pamatiniu sprendimu joms nustatyti išpareigojimai, tekstą.
4. Remdamasi 3 dalyje nurodyta informacija ir kita informacija, kurią paprašius pateikia valstybės narės, iki 2018 m. liepos 1 d. Komisija pateikia Tarybai ataskaitą dėl šio pamatinio sprendimo įgyvendinimo ir taikymo.
5. Iki 2018 m. pabaigos Taryba įvertina, kokių mastu valstybės narės laikosi šio pamatinio sprendimo.

8 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis pamatinis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje 2009 m. lapkričio 30 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

B. ASK